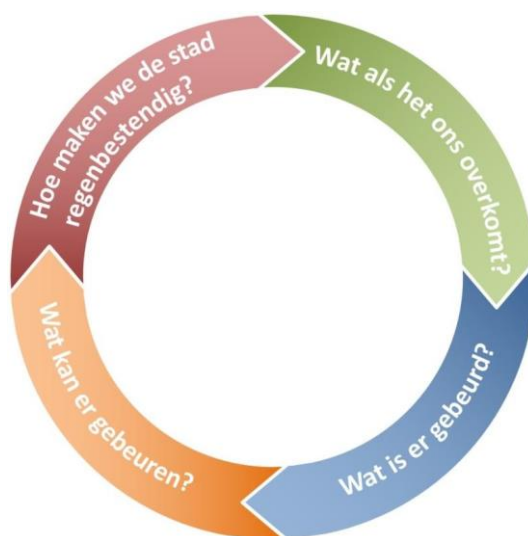

Verlag Symposium ‘Hoe regenbestendig zijn we eigenlijk?’

7 oktober 2016, De Observant te Amersfoort

Het was 7 oktober duidelijk te merken dat het thema schade door extreme neerslag grote belangstelling heeft. De grote zaal van de Observant was volledig gevuld met een divers publiek. Mooie start voor een geslaagd symposium.

Dagvoorzitter Eljakim Koopman, senior beleidsadviseur bij Waternet, opende het symposium met de introductie van de zogenaamde Wolkbreuk Risicomanagement Cirkel. De leidraad van de dag, die de opeenvolgende fasen van anticiperen en reageren op extreme gebeurtenissen beschrijft.

Delen van ervaringen

“Wateroverlast: Wat doet het met je en wat kun je doen?”

De heer Polman is bewoner en eigenaar van één van de panden die in Utrecht zijn getroffen door wateroverlast. Polman schetste welke problemen wateroverlast met zich meebrengt en ook wat door de bewoners is ondernomen om samen met de gemeente tot een oplossing te komen.

“Het probleem in mijn straat is dat rioolbuis daar het regenwater van drie wijken moet afvoeren.”

In de afgelopen 6 jaar is er meerdere keren waterschade ontstaan in zijn straat. Het water kwam van allerlei kanten, bijvoorbeeld via het toilet en de afvoerputjes. Ook rijzend grondwater, was een probleem.

In sommige panden was de schade na een bui in 2014 60 duizend euro. Twee maanden fulltime bezig zijn met herstel is zwaar.

Samenwerking en communicatie tussen gemeente en bewoners is essentieel gebleken in het vervolgproces. Medio november 2016 zal de gemeente kenbaar maken hoe het waterknelpunt structureel wordt aangepakt.

Wat doe je als een wolkbreuk je overkomt?"

Het stokje werd overgenomen door dhr. de Groene, wethouder van de gemeente Stichtse Vecht. Het dorp Kockengen had op 28 juli 2014 te maken met extreme wateroverlast. De heer de Groene vertelt over zijn ervaringen met de crisismanagement de eerste uren en dagen.

"Kockengen stond vier dagen lang onder water. Hier was niemand op berekend."

In de evaluatie van de situatie door een onafhankelijk bureau bleek dat de ernst van de situatie pas na enkele dagen duidelijk was. Dit kwam mede doordat de Veiligheidsregio Utrecht geen onderdeel 'wateroverlast' in hun protocol had, waardoor de situatie niet automatisch werd opgeschaald naar

die van een crisismanagement. De gemeente is samen met de bewoners aan de slag gegaan en heeft aanbevelingen voor maatregelen opgesteld. Inbreng van kennis van de bewoners is essentieel. Zij weten als geen ander waar problemen optreden. Er is een draaiboek voor een crisissituatie opgesteld en gedeeld met de Veiligheidsregio. De crisisorganisatie is nu bekend en elke partij weet wat hem te doen staat."

Het perspectief van de verzekeraar op wolkbreuken, nu en in de toekomst.

De heer Brinkman, van branchevereniging Verbond van Verzekeraars, neemt ons mee in de verzekeringswereld. Waterschade is onderdeel van de brede polis brandverzekering.

"Regen- en hagelschades komen vaker voor op de ranglijst van schadegebeurtenissen."

Veel waterschadeclaims komen voort uit kapotte waterleidingen. Als je naar de ranglijst kijkt van schadegebeurtenissen met veel claims in de periode 2000-2015 dan staat op plek 4 de bui van 28 juli 2014 met 73 miljoen aan verzekeringsuitkeringen. De werkelijke schade zal hoger liggen, aangezien niet alles was verzekerd. De hagelschade in zuidoost brabant van juni 2016 was enorm en zou nu bovenaan de ranglijst komen te staan: 500 miljoen, waarvan 325 miljoen aan gebouwen en voertuigen.

Agrariërs en verzekeringsadviseurs hadden dit enorme risico niet voorzien.

Grootste schadegebeurtenissen 2000-2015

#	Datum	Gebeurtenis	Schade (mln euro)
1	18 januari 2007	Kyrril (storm)	171
2	28 oktober 2013	Christian (storm)	110
3	27 oktober 2002	Storm	75
4	28 juli 2014	Regen	73
5	13 mei 2000	Vuurwerkkramp	66
6	31/31 augustus 2015	Hagel en regen	46
7	31 maart 2015	Storm	33
8	26 mei 2009	Noodweer (regen, onweer, hagel)	32
9	14 juli 2010	Valwinden en windhozen	30
10	28 juni 2011	Wolkbreuk (79 mm in een uur)	28

Tot en met 2015:

- Vooral stormschade
- Ook hagelschade
- Regenschade lijkt te stijgen

Bij dergelijke gebeurtenissen is het dilemma van de verzekeraar: wil ik dit nog wel verzekeren? En hoe kan ik omgaan met grote onzekerheden. Stakeholders moeten met elkaar in een dialoog over gedeeld risicomanagement. Wat doen de verzekeraars? En wat doen overheid en particulieren? Waar ligt een perfecte match?

Wat kost een wolkbreuk ons nou echt?

De heer Spekkers, postdoc aan de TU Delft, doet sinds 2010 onderzoek naar waterschade aan gebouwen en inboedel.

“Uit onderzoek blijkt dat een relatie tussen neerslag en schade niet altijd makkelijk te leggen is en dat ook andere factoren een rol spelen, zoals de waarde en leeftijd van woningen.”

Is een geschat schadebedrag wel representatief voor de werkelijke kosten die zijn gemaakt? We moeten ons realiseren dat dergelijke schattingen zijn gebaseerd op computerberekeningen die relaties beschrijven tussen meteorologische data en informatie over schadegevallen uit het verleden. Bovendien representeren deze modellen niet alle schadegevallen, alleen objecten die verzekerd zijn.

Wanneer we meer aan preventie willen doen, dan zijn de op dit moment beschikbare data over schadegevallen niet toereikend om doelgericht acties te ondernemen. Een nadere analyse van claims in Rotterdam en een bewonersenquête in Amsterdam leerde bijvoorbeeld dat meer dan de helft van de schadegevallen betrekking heeft op lekkende daken.

Er is ook te weinig data over indirecte en immateriële schade. En juist het beschrijven van de immateriële ellende die wateroverlast oplevert, zou in een persbericht een genuanceerdere invulling geven aan het begrip ‘schade’ dan een met modellen geraamd totaalbedrag.

“Hoe anticiperen we in Amsterdam op een wolkbreuk? “

In de laatste presentatie laat mevr. Locher van Amsterdam Rainproof zien hoe via een netwerkaanpak effectief aan preventie van wateroverlast wordt gewerkt.

“Het gedeeld eigenaarschap van de opgave staat centraal. Regen valt immers overal.”

Amsterdam Rainproof is een semi-onafhankelijk programma, dat is geïnitieerd door Waternet, de water- en rioolbeheerder in Amsterdam. Rainproof heeft als doel om tezamen de stad bestand te maken tegen hoosbuien. Door een netwerkaanpak, kennisdeling en ontwikkeling van tools stimuleert en mobiliseert Rainproof iedereen, publiek en privaat, om bij elke fysieke verandering in de stad direct de wateroverlastopgave mee te nemen. Om bewoners te bereiken, worden intermediairs zoals tuincentra, hoveniers en verzekeraars, betrokken. Er zijn campagnes voor bewustwording, folders en een digitaal platform waarop informatie en kennis wordt aangeboden.

Rainproof heeft de regenwateropgave inzichtelijk gemaakt, door een gebiedsdekkende knelpuntenanalyse uit te voeren. Door deze te koppelen aan een ‘rainproof oplossingenkaart’ kunnen in de komende 5 jaar een aanzienlijk aantal knelpunten in de openbare ruimte worden aangepakt. Rainproof zorgt daarbij dat de regenwateropgave meegenomen wordt in onder andere geplande (onderhouds)werkzaamheden. Daarnaast is er ook een ‘Draaiboek Hoosbui’ ontwikkeld.

Momenteel onderzoekt Rainproof hoe haar ervaringen en middelen ook buiten Amsterdam kunnen worden gebruikt zodat niet opnieuw het wiel hoeft te worden uitgevonden.